

Kunnskapsstatus for storsalamander *Triturus cristatus* i Sør-Trøndelag 2008

Rapport Nr. 3 - 2009

Jon Kristian Skei



Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Miljøvernavdelingen

Statens Hus

7468 Trondheim

Tlf. 73 19 90 00 Telefaks 73 19 91 01

Rapport

Nr. 3 - 2009

Tittel:

Kunnskapsstatus for storsalamander *Triturus cristatus* i Sør-Trøndelag 2008

Forfattere/saksbehandlere:

Jon Kristian Skei

Antall sider: 41

ISBN 82-7540-197-6

Dato: 19.12.2009

Ansvarlig signatur



Stein-Arne Andreassen

Opplag: Kun PDF

Stikkord:

Storsalamander *Triturus cristatus*
Status
Kartlegging
Sør-Trøndelag

Keywords:

The great crested newt
Status
Mapping
Sør-Trøndelag

Ekstrakt:

Storsalamanderen *Triturus cristatus* er oppført som sårbar på den norske rødlista. Denne rapporten gir en oppdatert oversikt over lokaliteter med storsalamander i Sør-Trøndelag. Det foreligger informasjon om 40 kjente lokaliteter med storsalamander i Sør-Trøndelag. Utsetting av fisk og til dels skogbruk har imidlertid forringet flere av forholdene/ leveområdene. I løpet av de siste 25 år er det registrert storsalamander på 32 lokaliteter. Rapporten synliggjør at det er behov for å øke kunnskapen om forekomst ved kjente lokaliteter, samtidig som den beskriver hvilke områder det bør gjennomføres kartlegging i for å påvise eventuelle nye lokaliteter.

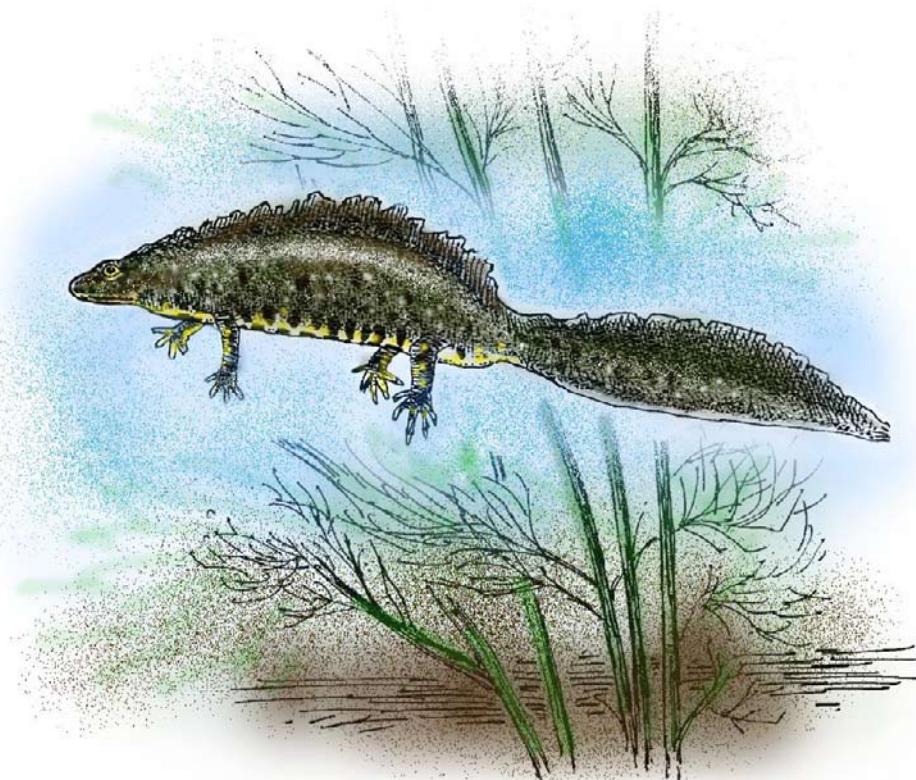
Forsidebilde: Storsalamander, hann. Foto: Børre Dervo

INNHOLD

Forord.....	4
1. Innledning	5
2. Metoder og materiale	6
3. Forekomst i Sør-Trøndelag	7
4. Hva har skjedd med salamanderlokalitetene?.....	10
5. Forekomst og kartleggingsbehov i de enkelte kommuner	11
6. Hvordan effektivisere kartleggingen av storsalamander.....	14
7. Referanser	16
Vedlegg 1-4	17

FORORD

På oppdrag fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen skulle det utarbeides en statusrapport som samler alle kjente nåværende og tidligere forekomster av storsalamander *Triturus cristatus* i Sør-Trøndelag fylke. Kontaktpersoner hos Fylkesmannen har vært Linn Eilertsen og Bjørn Rangbru. Rapporten er utarbeidet av Jon Kristian Skei, NTNU. Takk til Dag Dolmen, NTNU Vitenskapsmuseet og Eva Tilseth, Trondheim, som har bidratt med utfyllende opplysninger og lest gjennom og kommentert manuskriptet.



1. INNLEDNING

I løpet av 2008 utarbeidet Dolmen (2008b) en oversikt over faglig bakgrunnsstoff og forslag til en forvaltningsplan for storsalamander. I tillegg kom handlingsplan for stor salamander *Triturus cristatus* (Direktoratet for naturforvaltning, 2008). Disse dokumentene er viktige redskap i forvaltningen av storsalamanderen i fremtiden.

Storsalamanderen (Fig. 1) er oppført som sårbar på den norske rødlista (Dolmen, 2006). Den norske bestanden er fordelt på tre atskilte geografiske områder: Sørøst-Norge, Sørvest-Norge og Midt-Norge. Sammen med forekomstene på Nordmøre og i sørlige deler av Nord-Trøndelag, utgjør forekomstene i Sør-Trøndelag verdens nordligste kjente forekomster av storsalamander (Dolmen, 2008a). Hovedtyngden av utbredelsen i Sør-Trøndelag ligger i kommunene Malvik og Trondheim, men arten er også funnet i Klæbu, Melhus, Skaun, Bjugn og muligens i Åfjord (Dolmen, 1983; Dolmen & Strand, 1997).

Til forskjell fra sørligere norske forekomster og bestander på Kontinentet og i Storbritannia, er de nordlige bestander av storsalamander i all vesentlig grad knyttet til myrdammer og -tjern (Dolmen, 2008b). For slike biotoper kan truslene være forskjellige fra de faktorer som truer dammer i kulturlandskapet lenger sør. De viktigste trusler for storsalamanderen i Midt-Norge er drenering/gjenfylling av yngledammene, utsetting av fisk, samt inngrep i artens terrestriske leveområder rundt yngledammen, inkludert vandringsruter og overvintringsplasser (Dolmen, 2008b).

Fremtiden til denne nordlige utposten av arten er truet av ulik menneskelig aktivitet, og det er derfor viktig å samle all tilgjengelig informasjon om utbredelse og bestandsstørrelse. På bakgrunn av et slikt materiale kan tiltak for bevaring og skjøtsel av artens leveområder iverksettes.

Det foreliggende arbeidet oppsummerer all tilgjengelig informasjon om funn av storsalamander i Sør-Trøndelag inntil 15. mai 2009. Opplysninger om de enkelte funn presenteres i tabellform. I tillegg blir det gitt en kommunevis kommentar med forslag til videre kartlegging.

2. METODER OG MATERIALE

Denne oppsummeringen av storsalamanderlokaliteter i Sør-Trøndelag er basert på tidligere publisert materiale i Dolmen (1983, 1994); Skei (1991, 2002); Dolmen & Strand (1997); Aagaard & Dolmen (2006); Tilseth (2008). En betydelig del av materialet er ikke tidligere publisert.

På bakgrunn av tilgjengelig informasjon, utarbeidet Fylkesmannen i Sør-Trøndelag en oversikt over kjente storsalamanderlokaliteter i fylket (Storsalamanderlokaliteter i Sør-Trøndelag.xls). Denne listen dannet grunnlaget for utarbeidelsen av den nye statusoversikten.

I Vedlegg 1-4 oppsummeres all tilgjengelig informasjon om de ulike funn av storsalamander i Sør-Trøndelag. Hver lokalitet har fått sitt unike nummer i denne oversikten, mens numre de tidligere har hatt i andre sammenhenger også er oppgitt (Vedlegg 2). Tabellene inneholder informasjon om vannobjektenes navn, UTM-referanse, høyde over havet, lokalitetstype (Vedlegg 1), dato for undersøkelser, funn av storsalamander (antall individer av ulike stadier), eventuelt innsamlet materiale (Vedlegg 3) og der det foreligger, analyseresultat av vannprøver tatt på stedet (Vedlegg 4).

Et Excel-dokument med alle data fra vedleggene samt en del tilleggsopplysninger og kommentarer er overlevert Fylkesmannens miljøvernavdeling (T cristatus FM ST Tabeller mai 2009.xls).

3. FOREKOMST I SØR-TRØNDELAG

Totalt er storsalamander rapportert fra 46 lokaliteter i Sør-Trøndelag, hvorav 32 funn er gjort i løpet av de siste 25 år. Tabell 1 gir en kommunevis oversikt over funnene, med kommentarer til de enkelte funn.

Fire av disse observasjonene gjelder terrestriske individer, som ikke kan knyttes med sikkerhet til noen bestemt dam/tjern. Dette er tilfellet for myr SV for Slettvoll, Bjugn og Sneisen i Malvik, til dels også Store Hokmyra og Tuvmyra, Øvre Jervan i Trondheim der dampene i ettertid er blitt drenerte og i dag vanskelig å identifisere. Det er kjent at storsalamanderen kan tilbakelegge avstander på flere hundre meter over land, men den er utrolig vanskelig å finne i den terrestriske fasen.

De resterende 42 lokaliteter hvor storsalamander er påvist i løpet av de siste hundre år, er dammer og tjern. I noen tilfeller er det ikke enkelt å avgrense hva som skal regnes som én lokalitet, når flere dammer ligger tett opp til hverandre. På grunn av kort avstand mellom de enkelte dammer har jeg her valgt å regne enkelte slike damkompleks som én lokalitet, siden det er overveiende sannsynlig at salamanderne fritt kan bevege seg mellom de forskjellige dampene. Dette gjelder dampene i Blanktjørndalen, Bjugn og dampene nord for Merkespynten på Stavsjøfjellet i Malvik. På begge steder består lokaliteten av én større og tre mindre dammer. I tillegg regnes også dampen sør for Kroktjørna, Trondheim og pytten i kanten av dampen, der salamanderen kan ha overlevd i perioder med ørret i dampen, som én lokalitet. En hoveddam og en mindre dam noen få meter unna, nord på Kløftmyra i Malvik regnes også som én lokalitet. I vedlegg 1-4 er det imidlertid gitt hydrografiske data og fangstdata for hvert av disse elementene når det foreligger.

Tre av lokalitetene (to akvatiske og én terrestrisk) er imidlertid befeftet med større eller mindre grad av usikkerhet, enten knyttet til artsbestemmelse eller til nøyaktig geografisk lokalisering av funnsted. Dette er tilfellet for to av lokalitetene i Bjugn og den eneste lokaliteten i Åfjord. Alle disse rapportene ligger et godt stykke tilbake i tid (1932, 1947 og 1965) og ingen nyere funn foreligger fra områdene det gjelder, til tross for at det har vært gjort forsøk på å få verifisert observasjonene.

Tabell 1. Oversikt over antall kjente lokaliteter med funn av storsalamander i Sør-Trøndelag.

Kommune	Totalt antall kjente forekomster	Terrestr. observ.	Usikre data	Habitat ødelagt	Fisk utsatt	Ikke gjenfunn –ukjent årsak	Funn etter 1985
Åfjord	1		1				0
Bjugn	5	1	2	1	1		1
Skaun	1					1	0
Melhus	3						3
Klæbu	2						2
Trondheim	14	2		2	1		11
Malvik	20	1		1	1	2	15
Sum	46	4	3	4	3	3	32

Kommentar til de enkelte kolonner:

Totalt antall kjente forekomster: Alle akvatiske og terrestriske lokaliteter i Sør-Trøndelag hvorfra det er rapportert og/eller observert storsalamander.

Terrestr. observ.: Observasjoner av terrestrisk storsalamander på en lokalitet som ikke kan direkte knyttes opp mot en bestemt ynglelokalitet.

Usikre data: Observasjonen er befeftet med større eller mindre grad av usikkerhet, enten når det gjelder artsbestemmelsen, eller når det gjelder den geografiske lokalisering av lokaliteten.

Habitat ødelagt: Leveområdet for storsalamander er ødelagt, enten som følge av drenering, gjennfylling eller andre arealinngrep.

Fisk utsatt: Som regel dreier dette seg om ørret.

Ikke gjenfunn-ukjent årsak: Det er blitt søkt etter arten i lokaliteten, men den er ikke gjenfunnet.



Fig. 1. Storsalamander, ungt individ. (Foto: Børre Dervo).

Det gjenstår da 40 nokså sikre funn av vannobjekter hvor storsalamander har vært påvist i Sør-Trøndelag. To av disse er i dag ødelagte som leveområder for arten på grunn av store habitatendringer. Dette gjelder dam sør for Högås, Bjugn og grøftesystemet på Vasselmoen i Malvik. I tillegg kommer Tuvmyra og Store Hokmyra i Trondheim, der det er gjort funn av terrestrisk storsalamander. Disse myrene er nå drenert og skogbevokst, og de dampmene som tidligere fantes er stort sett borte. På Tuvmyra er imidlertid en ny dam demt opp, og storsalamanderen er blitt observert der de senere år.

I to lokaliteter er det blitt satt ut fisk, og storsalamanderen er ikke gjenfunnet (Lomtjørna, Øvre Jervan i Trondheim) eller lokaliteten er ikke kontrollert tilstrekkelig, men salamanderen skal angivelig være forsvunnet etter fiskeutsetting på 1970-tallet (tjørn NØ for Rundhaugen, Bjugn). Dessuten foreligger det en dokumentert observasjon av storsalamander fra Hestmarkdammen i Malvik, men her har det også, i hvert fall i perioder, vært fisk. Det ble for eksempel observert fiskevak i denne lokaliteten ved et besøk i september 1989.

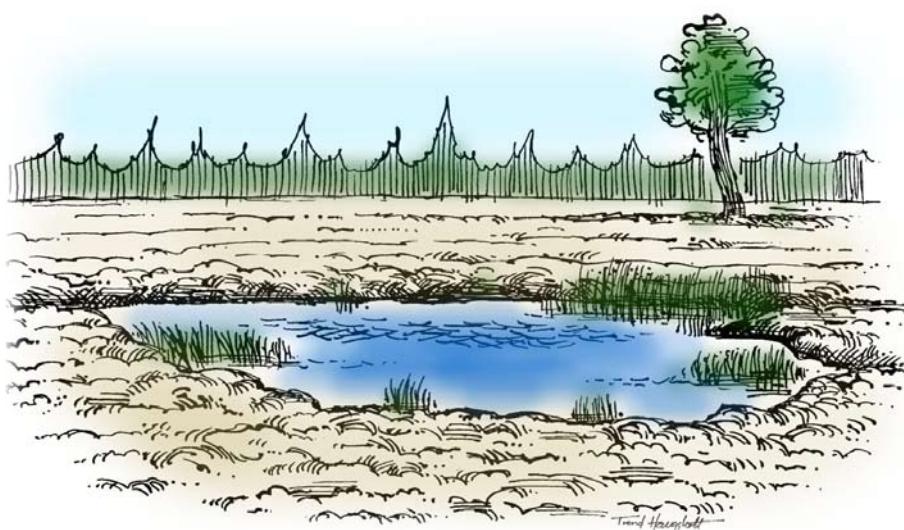
I ytterligere tre lokaliteter har det ikke vært mulig å gjenfinne storsalamanderen de siste 25 år, til tross for flere forsøk på å finne den. Dette gjelder Svarttjørna vest for Hove, Skaun; Lårtjernholoa øst for Herjuvatnet, Malvik og Hallvardstjørna (Nevermotjørna) nord for Foldsjøen, Malvik. Den sistnevnte er for øvrig den sureste lokaliteten for storsalamander i fylket, med en pH-verdi som ligger helt på grensen av hva arten kan tåle.

Man står da igjen med 32 vannlokaliteter i Sør-Trøndelag der storsalamanderen med sikkerhet er påvist de siste 25 år. Disse fordeler seg med 1 lokalitet på Fosen (Bjugn), 3 i Melhus, 2 i Klæbu, 11 i Trondheim og 15 i Malvik (Tabell 1).

4. HVA HAR SKJEDD MED SALAMANDERLOKALITETENE?

Av 40 sikre storsalamanderlokaliteter i Sør-Trøndelag har arten sannsynligvis forsvunnet fra 8 (20%; jfr. Tabell 1). De siste 25 år er den blitt påvist i 32 av dammene (80%). I tre av dammene (8%) er det ikke mulig å peke på årsaken til at salamanderen er borte. Kanskje kan grundigere undersøkelser vise at det fortsatt finnes en liten bestand på disse lokalitetene. Tre andre dammer (8%) har mistet sin mer eller mindre faste bestand av storsalamander grunnet utsetting av fisk. To av de akvatiske biotopene (5%) er ødelagt som følge av drenering/arealendring. De opprinnelige dammene på Tuvmyra og Store Hokmyra i Trondheim er ødelagt som ynglelass for salamander på grunn av skogsgrøfting og skyggefull skogplantning, men en dam som ble demt opp på Tuvmyra på 1970-tallet har i dag forekomst av storsalamander. Skjøtsel med relativt enkle inngrep kan gjøre området attraktivt for storsalamander igjen og være med på å knytte forbindelsen mellom bestandene sør og sørvest for Jonsvatnet og bestandene øst for Jonsvatnet. Det arbeides med planer om dette ut fra Trondheim kommune.

Resultatene viser at habitatødeleggelse ikke har vært et like stort problem i nyere tid for storsalamanderen i området som det har vært for småsalamanderen i kulturlandskapet. Dette skyldes i all hovedsak at storsalamanderens lokaliteter er brune, noe utilgjengelige myrdammer, som antas å ha en relativt liten bruksverdi for de enkelte grunneiere. Utsetting av fisk i dammene er derfor den største trussel i området, men også uvettig drenering av dammene for å få tørrere skogbruksland er en alvorlig trussel. Det er i den forbindelse viktig med informasjon til publikum. Fisk skal ikke settes ut i fisketomme dammer. Det biologiske mangfold i dammer uten fisk er særpreget, og helt forskjellig utformet fra de biologiske samfunn der fisken forekommer og strukturerer samfunnet gjennom sin dominans. Predasjonsfølsomme arter, som storsalamanderen, finner derfor et fristed i fisketomme dammer.



5. FOREKOMST OG KARTLEGGINGSBEHOV I DE ENKELTE KOMMUNER

Åfjord:

Det er uvisst om arten finnes i kommunen. Observasjonen fra 1947 er ikke underbygget med beleggsmateriale. Arten er heller ikke senere påvist i området. Dersom den skulle finnes i kommunen, ville det representere verdens nordligst kjente eksisterende populasjon av arten. Det vil være en utfordring for kommunen å gjennomføre en inventering av dammer som tilfredsstiller kravene til storsalamanderlokaliteter (se nedenfor). Omgivelsene på Harbakfjellet er ikke typiske leveområder for storsalamander, men det finnes mange dammer i området som burde ha vært undersøkt nærmere. Også områder lengre øst i Åfjord, kan være potensielle leveområder for arten. Dessuten er det i nabokommunen Roan flere store myrområder som hadde vært interessante å kartlegge med tanke på storsalamander.

Bjugn:

Her finnes verdens nordligst kjente, bekrefte, nålevende forekomst av arten. Av de fem opprinnelige forekomster (hvorav én usikker terrestrisk og én usikker akvatisk), er arten de senere år bare funnet i den ene lokaliteten. Dette er imidlertid et damkompleks bestående av en større og tre mindre dammer som ligger nær hverandre. Bestanden her er relativt god (Dag Dolmen, pers. medd.). I en av de andre lokalitetene er arten ikke gjenfunnet etter at det ble satt ut fisk, mens en annen dam er drenert.

Det er viktig at det raskt settes i gang et planmessig søk etter nye lokaliteter i Bjugn. Det er sannsynlig at arten kan finnes på flere lokaliteter i kommunen. Områder som ligger nær tidligere funnsteder bør derfor undersøkes først. Fremtidige undersøkelser bør også omfatte Rissa kommune. Collett (1879, 1918) angir Rissa som funnsted for salamander. Både nøyaktig lokalisering av funnsted og artstilhørighet er imidlertid uklart, og det har ikke vært mulig å påvise salamander i Rissa hittil (Dolmen, 2008b). Sannsynligvis gjelder referansen storsalamanderen i Bjugn (Dag Dolmen, pers. medd.). Med tanke på den unike forekomsten av storsalamander på Fosen burde også nærliggende områder i de nord-trønderske kommunene Leksvik og Verran trekkes inn i en større Fosen undersøkelse.

For at den marginale og isolerte bestanden på Fosen skal kunne bestå, trenges det ekstra tiltak. Dagens kjente bestand er liten og derfor sårbar for katastrofer, genetisk drift, innnavldepresjon og andre faktorer som truer små populasjoner. Dammene er også svært grunne og er i ferd med å gro igjen. Det vil i den forbindelse være viktig å få etablert nye avlastningsdammer, og eventuelt fjerne fisk fra andre potensielle yngledammer i nærheten (jfr. Dolmen, 2008b).

Skaun:

De senere år er ikke arten blitt gjenfunnet i kommunens eneste kjente lokalitet for storsalamander (Dag Dolmen, pers. medd.). Lokaliteten er mye forandret med suksjon fra åpent kulturlandskap til gjengrodd lauvskog og brenneslekratt. Det er derfor viktig at denne dammen blir grundig undersøkt for å fastslå om arten fremdeles finnes og eventuelt hvorfor den er forsvunnet. Nye tilholdssteder for arten bør søkes i nærheten av den gamle lokaliteten, og andre deler av kommunen bør inventeres med tanke på nye forekomster. Registreringer bør også foretas på utvalgte lokaliteter i Meldal og Orkdal, som ligger mellom utbredelsesområdet i Rindal og forekomstene i Sør-Trøndelag.

Melhus:

Kommunen har tre kjente lokaliteter for storsalamander, to på vestsida og en på østsida av Gaula. Det er forholdsvis kort avstand mellom de to vestlige dampmene. Avstanden til lokaliteten i Skaun er heller ikke særlig stor. Området rundt Ånøya i Skaun og Melhus bør undersøkes nærmere, da det trolig kan finnes flere egnede lokaliteter for storsalamander her. Også lengre sør i Melhus på vestsida av Gaula finnes det områder med mange potensielt interessante dammer i riktig høydenivå.

Kommunens tredje lokalitet ligger nær Vassfjellet. Denne lokaliteten må undersøkes nærmere. De øvrige områdene rundt Vassfjellet, i riktig høyde over havet, bør også inventeres. Det er ikke utenkelig at det kan forekomme en sammenhengende bestand på østsida av Gaula. Avstanden til de to kjente funnstedene i Klæbu er relativt liten. Tilstøtende områder i Selbu kan også vise seg å inneholde forekomster av storsalamander.

Klæbu:

Kommunens to kjente forekomster av storsalamander er relativt isolerte, men i hvert fall den ene synes å ha en ganske stor bestand av arten. Avstanden fra disse funnstedene til det østlige funnstedet i Melhus er relativt liten. Alle vannlegemer i Klæbu angitt på kart i M 711-serien nord for Selbusjøen og øst for Nidelva ble besøkt i 1989, med bare de to omtalte funnstedene. Imidlertid ble de fleste lokaliteter bare besøkt én gang, og erfaring viser at arten ofte kan bli oversett ved bare én enkelt undersøkelse (se nedenfor). De dammer som tilfredsstiller kravene til høyde over havet, fravær av fisk og vannkjemi, bør derfor undersøkes på ny. Dette bør være en overkommelig oppgave, fordi vannkjemiske data for alle disse vannlegemene finnes (Skei, 1991). Fylkesmannens liste inneholder koordinatene til en lokalitet kalt Gullsiberget, som i følge gamle viltopplysninger skal inneholde salamander. Det ble imidlertid ikke funnet storsalamander i dette området ved undersøkelsen i 1989. Også områdene sør for Selbusjøen inneholder mange potensielle salamanderlokaliteter og bør inventeres snarlig. Dette gjelder også deler av Selbu, med optimal høyde over havet.

Trondheim:

Trondheim er godt kartlagt når det gjelder salamandere (Dolmen, 1983; Skei, 2002; Tilseth, 2008). Storsalamander er funnet i 11 dammer i kommunen. De to forekomstene i Bymarka er isolert fra det østlige utbredelsesområdet. Disse to dampmene ligger imidlertid relativt nær hverandre, og en utveksling av individer mellom lokalitetene er sannsynlig. De østlige populasjoner er mer eller mindre sammenhengende med Malvik-populasjonene, og det er trolig mest hensiktsmessig med en felles forvaltning av storsalamanderen i Jonsvannsområdet, som et samarbeid mellom Trondheim og Malvik.

Den isolerte forekomsten i Bymarka må styrkes. Dette kan gjøres ved å etablere nye dammer i området, samt om mulig fjerne fisk fra nærliggende dammer hvor fisk forekommer. De terrestriske omgivelsene rundt dampmene må også ivaretas. For øvrig er forslag til ulike tiltak skissert av Skei (2002) og Tilseth (2008).

Malvik:

Malvik er den eneste kommune som er totalinventert, dvs. at samtlige vannlegemer avmerket på kart i målestokk 1: 50 000 (M 711-serien) er undersøkt med tanke på amfibier. Dette er også den kommunen som har flest kjente forekomster av storsalamander. Halvparten av fylkets kjente lokaliteter med arten ligger i Malvik. Til tross for at alle vannforekomster er besøkt minst én gang, er det behov for ytterligere feltinnsats også i Malvik. Spesielt gjelder dette østre del av kommunen (mot Stjørdal), som ble kartlagt på en årstid da arten er vanskelig å påvise i vannet. Dessuten viser erfaring (jfr. Vedlegg 3) at selv i gode salamanderdammer blir ikke arten påvist hver gang man undersøker dammen.

Området mellom Stavsjøen og Hasetkammen og sørover mot Vulusjøen og Herjuvatnet peker seg ut som det sannsynligvis beste området for storsalamander i kommunen, med relativt høy tetthet av forekomster. Det er mange myrdammer i dette området, og til forskjell fra mange andre trønderske myrområder, har dampmene i dette området en god vannkvalitet med høy pH og et forholdsvis høyt kalkinnhold. Tilsvarende god vannkvalitet har også dampmene øst for Vollakjølen mot grensa til Selbu. Storsalamander er ikke blitt påvist med sikkerhet i Selbu, men forekomst av gunstige dammer i grenseområdene mot Malvik, kan indikere forekomst også i Selbu.

6. HVORDAN EFEKTIVISERE KARTLEGGINGEN AV STORSALAMANDER

Det er gjort flere studier av storsalamanderens habitatvalg (Dolmen, 1983; Skei et al., 2006), og på dette grunnlaget har vi i dag gode muligheter med relativt enkle midler til å forutsi sannsynligheten for om en dam kan ha storsalamander eller ikke.

Fire kriterier må oppfylles for at dammen skal være velegnet:

1. optimal høyde over havet
2. fravær av fisk
3. god vannkjemi
4. tilfredsstillende terrestriske omgivelser

Dammer med storsalamander i Trøndelag ligger lavere enn 400 m o.h. Bare unntaksvis er arten funnet høyere. Ved å studere kart der de høyreliggende områdene er tatt bort, kan man få en oversikt over hvilke områder som kan være aktuelle å undersøke nærmere. Arten forekommer heller ikke normalt i kulturlandskapet i Trøndelag, og de aller fleste lokaliteter ligger mellom 200 og 380 m o.h.

Videre kan man ut fra betrakninger av kart vurdere sannsynligheten for forekomst av fisk. Dammer med innløps-/utløpsbekker har større sannsynlighet for at fisk forekommer naturlig. For øvrig kan man på forbausende kort tid få en oversikt over hvilke dammer som inneholder fisk ved å ta en telefonrunde til lokalkjente kontaktpersoner i de aktuelle områder. I tillegg vil de enkelte kommuner ofte sitte inne med oversikt over forekomsten av fisk, men denne kunnskapen er dessverre ofte mangelfull når det gjelder mindre dammer.

Fisketomme dammer i riktig høydenivå må også ha en god vannkvalitet for å være gode yngledammer for storsalamander. Vannkvalitet kan man ikke lese ut av topografiske kart. I noen tilfeller kan man finne hint ved å studere geologiske kart eller vegetasjonskart. Spesielt i områder hvor det finnes myrer med kalkrevende orkideer og andre kravfulle plantearter, kan det være lovende å lete etter salamanderforekomster. Samtaler med amatør- og fagbotanikere kan ofte gi ledetråder om hvilke områder som er særlig interessante. Ved feltundersøkelser kan det lønne seg å starte med å ta en rask pH-måling, for å avgjøre om det er verdt å bruke tid på den enkelte lokaliteten. Dessuten vil man med litt erfaring kunne si mye om vannkvaliteten ved å betrakte dammens omgivelser og hvordan vegetasjonen er utformet i og rundt dammen.

Trønderske myrdammer kan grovt sett inndeles i to hovedtyper: Den dystrofe dammen på nedbørsmyr med pH<5.0 og lavt ioneinnhold. Den er uegnet for storsalamander. Den andre hovedtypen har pH>5.5 og et vesentlig høyere ioneinnhold. Vannet i denne dammen har som regel kontakt med mineralholdig grunnvann. Denne typen brune, forholdsvis næringsrike dammer er ofte blitt kalt mixotrofe, og det er stort sett i slike dammer vi finner storsalamanderen.

Siden salamanderne også er avhengig av et terrestrisk habitat, er det viktig å vurdere omgivelsene rundt dammen. En god salamanderdam har sammenhengende skog eller buskvegetasjon i nærheten, og det forekommer ofte berg og ur med muligheter for overvintring nær yngledammen. Det bør likevel ikke være så tett skog at den skygger for solinnstrålingen. Et litt uryddig landskap med råtne trestammer og andre muligheter for skjul på bakken, er avgjort en fordel. Dammer midt ute på større nedbørsmyrer med stor avstand til skog, har sjeldent storsalamander.

Ved å ta hensyn til de fire hovedkriteriene nevnt ovenfor, kan man sette opp en prioritert liste over hvilke dammer det er særlig viktig å kontrollere nøyere med hensyn til forekomst av storsalamander. Nærhet til eksisterende forekomster vil i denne vurderingen komme inn som et viktig moment. Likevel er det flere av forekomstene i Trøndelag som ligger svært isolert fra kjerneområdene i landsdelen, og flere slike isolerte forekomster vil med stor sannsynlighet bli oppdaget ved nærmere undersøkelser.

Den beste tiden for å påvise storsalamander i Midt-Norge er på den tiden de voksne oppholder seg i dammen, normalt fra midten av mai til midten av juni og i den tiden det finnes middels store larver i vannet, særlig fra midten av juli til midten av august. Etter egglegging går de fleste voksne på land mot slutten av juni, selv om enkelte voksne og ikke-kjønnsmodne individer kan tilbringe mye av sommerhalvåret i vann. Slutten av juni og begynnelsen av juli er ikke optimale tidspunkt for søker etter salamandere, siden de fleste voksne har forlatt dammen på denne tiden og larvene er ennå små og vanskelig å oppdaget. Svært små larver kan dessuten være vanskelig å skille fra larver av småsalamander. I juni kan det lønne seg å lete etter salamanderegg ved å inspisere blader og stengler på planter i vannet for om mulig å finne de karakteristiske salamandereggene. Mot slutten av larvestadiet blir de store larvene til storsalamanderen tettere knyttet til bunnen av dammen og vanskeligere å registrere. Derfor vil registrering av storsalamander være vanskelig fra midten av august og utover. I blant kan man også finne terrestriske voksne og juvenile ved å lette på stokker og steiner i dammens nære omgivelser.

7. REFERANSER

- Collett, R. 1879. Bemerkninger om Norges reptilier og batrachier. Videnskabsselskabets Forhandlinger 1878: 1-12. Christiania (Oslo).
- Collett, R. 1918. (publ. Wollebæk, A.). Norges Krybdyr og padder. Aschehoug, Kristiania (Oslo).
- Direktoratet for naturforvaltning. 2008. Handlingsplan for stor salamander *Triturus cristatus*. DN rapport 2008-1: 1-34.
- Dolmen, D. 1983. A survey of the Norwegian newts (*Triturus*, Amphibia); their distribution and habitats. Meddelelser fra Norsk Viltforskning: 3. serie nr. 12.
- Dolmen, D. 1994. Herpetil-kartlegging 1993-94. UNIT Vitenskapsmuseet. Notat. 7 s.
- Dolmen, D. 2006. Amfibier og reptiler. I: Norsk Rødliste 2006 – 2006 Norwegian Red List, s. 351-354. Kålås, J.A., Viken, Å., Bakken, T., (Red.). Artsdatabanken.
- Dolmen, D. 2008a. Norske amfibier og reptiler (Feltherpetologisk guide). Bli med ut! 9: 1-78
- Dolmen, D. 2008b. Storsalamanderen *Triturus cristatus* i Norge – faglig bakgrunnsstoff og forslag til en forvaltningsplan. NTNU Vitenskapsmuseet Zoologisk notat 2008, 3: 1-42.
- Dolmen, D., Strand, L.Å. 1997. Preliminært amfibieatlas med fylkesvis statuskommentar. Vitenskapsmuseet Zoologisk Notat 1997, 8: 1-27.
- Skei, J.K. 1991. Habitatpreferanse hos akvatisk fase av stor salamander *Triturus cristatus* og liten salamander *T. vulgaris* i Midt-Norge. Hovedfagsoppgave i zoologi, ferskvannsøkologi (Cand. scient.). Universitetet i Trondheim, AVH, Zoologisk institutt.
- Skei, J.K. 2002. Utbredelse og status for stor salamander *Triturus cristatus* og liten salamander *T. vulgaris* i Trondheim kommune 2001-2002. Trondheim kommune, Miljøavdelingen. Rapport TM 02/06.
- Skei, J.K., Lohrmann, A., Berg, O.K. 1991. Enkelte vannkjemiske målemetoder. Kompendium i vannkjemi, Zoologisk institutt, AVH, Universitetet i Trondheim.
- Skei, J.K., Dolmen, D., Rønning, L., Ringsby, T.H. 2006. Habitat use during the aquatic phase of the newts *Triturus vulgaris* (L.) and *T. cristatus* (Laurenti) in central Norway: a proposition for a monitoring area. *Amphibia-Reptilia* 27: 309-324.
- Tilseth, E. 2008. Kartlegging av salamanderlokaliteter i Trondheim kommune 2007-2008. Trondheim kommune, Miljøenheten. Rapport TM 2008/06.
- Wollebæk, A. 1932. Den store vannsalamander. Naturen 56: 351-352.
- Aagaard, K., Dolmen, D. 2006. Biologisk mangfold i dammer i Sør-Trøndelag 2003 og 2004. NTNU Vitenskapsmuseet Zoologisk Notat 2006, 4: 1-32.

VEDLEGG 1-4

Vedlegg 1. Oversikt over samtlige kjente lokaliteter for storsalamander i Sør-Trøndelag

Lok. nr.	Lokalitet	UTM	H.o.h. (m)	Type
	ÅFJORD			
(1)	Stordalsvatnet-Littjønna, Harbaksfjellet	32W NS 529070	200	dyp høl i bekk
	BJUGN			
(2)	Svanatj. & Tomasvt., Stjørna/Jøssund			
3	Blanktjørndalen Ø f Høgsetvatn, hoveddam	32V NR 577765	130	myrdam
3a	Smådam 1			myrdam
3b	Smådam 2			myrdam
3c	Smådam 3			myrdam
4	Høgås; Ny Jord; dam S f	32V NR 553774	110	myrdam
5	Rundhaugen; NØ f	32V NR 525764	150	myrtjørn
(6)	Slettvoll, Gjølga; myr SV f	32V NR 471737	210	terrestrisk
	SKAUN			
7	Svarttjørna V f Hove, Ånøya	32V NR 563120	210	myrdam
	MELHUS			
8	Liatjørna/Litlåsvatnet, Skjeggstad	32V NR 577048	305	myrtjørn
9	Terjehølet Ø f Eidåa	32V NR 582059	230	myrdam
10	Langmyra S f Rotmyråsen	32V NR 70531352	285	myrdam
	KLÆBU			
11	Postmyra, Svebakksæsen	32V NR 74261470	270	dyp myrdam
12	Klossåsen; dam S f	32V NR 76111739	370	dyp myrdam
	TRONDHEIM			
13	Lokmyra, Smistad; S dam	32V NR 64612809	228	myrtjørn
14	Lokmyra, Smistad; N dam	32V NR 64532843	220	myrtjørn
15	Digresaunet, SØ f Engelsåstrøa	32V NR 77132710	225	dyp myrdam
16	Espåsen; dam NØ f	32V NR 77712560	171	dyp myrdam
17	Lomtjørna, Ø f Bjørnholberga	32V NR 840242	294	myrtjørn
18	Brattsttitjørna, Ø f Bjørnholberga	32V NR 83682402	300	dyp myrdam
19	Store Hokmyra, Øvre Jervan	32V NR 825234	260	terrestrisk
20	Tuvmyra, Øvre Jervan	32V NR 829230	290	terrestrisk
21	Tuvmyra; oppdemt dam	32V NR 82752280	290	grunn myrdam
22	Hestsjøberget, SØ f Haukåsvollen	32V NR 82052244	300	dyp myrdam
23a	Kroktjørna, Hammer; dam S f	32V NR 805239	235	dyp myrdam
23b	Kroktjørna, Hammer; pytt ved dam S f	32V NR 805239	235	myrpytt
24	Hammermyran, SØ f Spillerbakken (1)	32V NR 79882365	267	dyp myrdam grunn
25	Spillerbakken; dam (2) SØ f	32V NR 794238	260	myrdam

Lok. nr.	Lokalitet	UTM	H.o.h. (m)	Type
				grunn myrdam
26	Lokmyra, SØ f Spillerbakken (3)	32V NR 796241	252	
	MALVIK			
27	Vasselmoen; grøfter SØ f	32V NR 814290	180	skogsgrøfter
27a	Vasselmoen; vestlige grøfter SØ f	32V NR 814290	180	skogsgrøfter
27b	Vasselmoen; østlige grøfter SØ f	32V NR 814290	180	skogsgrøfter grunn
28	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet	32V NR 822282	285	myrdam
28a	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (østlig)	32V NR 82282828	285	grunn myrdam
28b	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (vestlig)	32V NR 82252828	285	grunn myrdam
29	Fuggelleikmyra (Lomtjørna), Tulluan	32V NR 82892847	285	dyp myrdam
30	Saligtjørmyrin, Herjukjølen	32V NR 82652872	275	grunn myrdam
31	Stavangermyra, Ø Jervan; dam ved torvuttak N f	32V NR 84862615	280	dyp myrdam
32	Vulusjøen; vestlig dam VNV f	32V NR 84312824	250	dyp myrdam
33	Torvmyra, NØ f Oppsjøen (sørlig dam)	32V NR 850299	220	dyp myrdam
34	Damvatnet, Hønstad; dam Ø f	32V NR 84763044	210	grunn myrdam
35	Storåsen V f Stavsjøen; dam SØ f	32V NR 86373188	255	dyp myrdam
36	Stormyran S f Storåsen, Stavsjøen; dam Ø f sti	32V NR 86093142	235	dyp myrdam
37	Vollsvatnet; dam V f	32V NR 861311	220	dyp myrdam
38	Persholet/Raudmyrtjørna, NNØ f Vollsvatnet	32V NR 86423150	235	dyp myrdam
39	Merkespynten, Stavsjøfjellet; N f	32V NR 87533105	290	myrdam
39a	Lomtjørna, Merkespynten	32V NR 87533105	295	grunn myrdam
39b	Lomtjørna, Merkespynten; NV dam Ø f	32V NR 87573110	295	grunn myrdam
39c	Lomtjørna, Merkespynten; S dam Ø f	32V NR 87573109	295	grunn myrdam
39d	Lomtjørna, Merkespynten; Ø dam Ø f	32V NR 87583110	295	grunn myrdam
40	Hestmarkdammen, Hommelvik	32V NR 917328	157	skogstjern
41	Raudmyrtjørna, Tjønnåsen, Mostadmarka	32V NR 913241	260	myrdam
42	Sneisen; haug V f Samvirkelaget	32V NR 903239	240	terrestrisk
43	Hallvardstjørna (Nevermotjørna), N f Foldsjøen	32V NR 894268	215	myrdam
44	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, østlig dam	32V NR 90842097	340	grunn myrdam
45a	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (lille)	32V NR 90852116	340	grunn myrdam
45b	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (hoved)	32V NR 90832116	340	grunn myrdam
46	Stormyra N f Kvitberget; dam i NV	32V NR 91432162	305	dyp myrdam

UTM med rosa markering: svart rutenett

Vedlegg 2. Oversikt over nummerering av lokaliteter for storsalamander benyttet ved tidligere undersøkelser.

Nr.	Lokalitet	Dolmen (1983)	Skei (1991)	Skei (2002)	FM i ST Tilseth (2008)
	ÅFJORD				
(1)	Stordalsvatnet-Littjønna, Harbaksfjellet	349			-/40
	BJUGN				
(2)	Svanatj. & Tomasvt., Stjørna/Jøssund	341			
3	Blanktjørndalen Ø f Høgsetvatn, hoveddam	342			-/35, 36
3a	Smådam 1	343			
3b	Smådam 2	344			
3c	Smådam 3	345			
4	Høgås; Ny Jord; dam S f	346			-/39
5	Rundhaugen; NØ f	347			-/37
(6)	Slettvoll, Gjølga; myr SV f	348			-/38
	SKAUN				
7	Svartjørna V f Hove, Ånøya	364			-/41
	MELHUS				
8	Liatjørna/Litlåsvatnet, Skjeggstad				165360513/14
9	Terjehølet Ø f Eidåa				165360512/13
10	Langmyra S f Rotmyråsen				165360505/12
	KLÆBU				
11	Postmyra, Svebakksåsen				-/43
12	Klossåsen; dam S f				
	TRONDHEIM				
13	Lokmyra, Smistad; S dam	385	9		27/2
14	Lokmyra, Smistad; N dam	386	10		27/2
15	Digresaunet, SØ f Engelsåstrøa	428	208	55	44/3
16	Espåsen; dam NØ f	430	217	57	49/4
17	Lomtjørna, Ø f Bjørnholberga	432	174	60	56/6
18	Brattstjtjørna, Ø f Bjørnholberga	433	173	61	56/6
19	Store Hokmyra, Øvre Jervan	434		62	58/8
20	Tuvmyra, Øvre Jervan	435		63	60/10
21	Tuvmyra; oppdempt dam		175	64	59/9
22	Hestsjøberget, SØ f Haukåsvollen	436	232	65	61/11
23a	Krokstjtjørna, Hammer; dam S f	437	226	66	57/7
23b	Krokstjtjørna, Hammer; pytt ved dam S f		227	67	57/7

Nr.	Lokalitet	Dolmen	Skei	Skei	FM i ST
		(1983)	(1991)	(2002)	Tilseth (2008)
24	Hammermyran, SØ f Spillerbakken (1)	438	223	68	55/5
25	Spillerbakken; dam (2) SØ f	439	220	69	55/5
26	Lokmyra, SØ f Spillerbakken (3)	440	224	70	55/5
MALVIK					
27	Vasselmoen; grøfter SØ f		157		-/25
27a	Vasselmoen; vestlige grøfter SØ f	451			
27b	Vasselmoen; østlige grøfter SØ f	452			
28	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet		156		166350023/18,32
28a	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (østlig)	453			
28b	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (vestlig)	454			
29	Fuggelleikmyra (Lomtjørna), Tulluan	455	154		166350023/18,29
30	Saligtjørmyrin, Herjukjølen		155		166350023/18
	Stavangermyra, Ø Jervan; dam ved torvuttak				
31	N f	456	145		166350029/24
32	Vulusjøen; vestlig dam VNV f		120		166350028/23
33	Torvmyra, NØ f Oppsjøen (sørlig dam)	457	116		166350027/22,28
34	Damvatnet, Hønstad; dam Ø f	458	114		
35	Storåsen V f Stavsjøen; dam SØ f	460	4		166350022/17
36	Stormyran S f Storåsen, Stavsjøen; dam Ø f sti		106		166350025/20
37	Vollsvatnet; dam V f		16		
38	Persholet/Raudmyrtjørna, NNØ f Vollsvatnet		10		
39	Merkespynten, Stavsjøfjellet; N f	461			166350020/15,31
39a	Lomtjørna, Merkespynten		101		
39b	Lomtjørna, Merkespynten; NV dam Ø f		102		
39c	Lomtjørna, Merkespynten; S dam Ø f		103		
39d	Lomtjørna, Merkespynten; Ø dam Ø f		104		
40	Hestmarkdammen, Hommelvik	462			-/33
41	Raudmyrtjørna, Tjønnåsen, Mostadmarka	463			166350026/21,30
42	Sneisen; haug V f Samvirkelaget	464			-/34
43	Hallvardstjørna (Nevermotjørna), N f Foldsjøen	465			-/26
44	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, østlig dam		37		166350021/16
45a	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (lille)		341		166350021/16
45b	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (hoved)				
46	Stormyra N f Kvitberget; dam i NV		39		166350024/19

De ulike kolonner henviser til tidligere publiserte oversikter over storsalamander i Sør-Trøndelag (se litteraturlista).

FM i ST: Oversikt over storsalamanderlokaliteter i Sør-Trøndelag utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ([Storsalamanderlokaliteter i Sør-Trøndelag.xls](#)) (lokalt nr/post nr.).

Vedlegg 3. Samtlige kjente funn av storsalamander i Sør-Trøndelag.

Dato	Art	Ant/stad	Samling	Observatør	Ref.
ÅFJORD (1)			Stordalsvatnet-Littjønna, Harbaksfjellet 32W NS 529070		
1947 (ca.)	Tc?			Martin Hillstad, Harbak	1
BJUGN (2)			Svanatj. & Tomasvt., Stjørna/Jøssund		
1932	Tc?			Edvard Hov, Stallvik	1
før 1932	Tc?				5,1
BJUGN 3			Blanktjørndalen Ø f Høgsetvatn, hoveddam 32V NR 577765		
11.06.1932	Tc	ZMO, VM	Hoveddam + 3 små dammer	Edvard Hov, Stallvik	5,1,2
1970	Tc			Leonhard Nordsæter, Åfjord; Dag Dolmen, Trondheim	1
20.07.1971	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	2
23.06.1974	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	1
2008	Tc	Mange ind Midtre smådam		Dag Dolmen, Trondheim	
21.07.1971	Tc		Nordre smådam	Dag Dolmen, Trondheim	2
21.07.1971	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	2
BJUGN 4			Høgås; Ny Jord; dam S f 32V NR 553774		
1937 (ca.)	Tc			Oskar Slette, Bjugn	1
	Tc			Leonhard Nordsæter, Åfjord	1
BJUGN 5			Rundhaugen; NØ f 32V NR 525764		
21.07.1971	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	1,2
BJUGN (6)			Slettvoll, Gjølga; myr SV f 32V NR 471737		
1965 (ca.)	Tc?			Oskar Slette, Bjugn	1
SKAUN 7			Svarttjørna V f Hove, Ånøya 32V NR 563120		
19.07.1974	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	1
26.05.1978	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	2
2004 og senere	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	6

Dato	Art	Ant/stad	Samling	Observatør	Ref.
MELHUS 8		Liatjørna/Litlåsvatnet, Skjeggstad 32V NR 577048			
11.07.2004	Tc			Dag Dolmen, Trondheim, Kaare Aagaard, Trondheim	6
MELHUS 9		Terjehølet Ø f Eidåa 32V NR 582059			
08.08.2004	Tc			Dag Dolmen, Trondheim, Kaare Aagaard, Trondheim	6
MELHUS 10		Langmyra S f Rotmyråsen 32V NR 70531352			
07.06.1994	Tc	1 F		Jonny Pedersen, Trondheim	7
KLÆBU 11		Postmyra, Svebakksåsen 32V NR 74261470			
17.06.1989	Tc	1 M, 1 F		Dag Dolmen, Trondheim	
06.08.1989	Tc	21 L		Dag Dolmen, Trondheim	
KLÆBU 12		Klossåsen; dam S f 32V NR 76111739			
23.06.1989	Tc	7 Ad		Dag Dolmen, Trondheim	
06.08.1989	Tc	62 L, 1 Ad		Dag Dolmen, Trondheim	
TRONDHEIM 13		Lokmyra, Smistad; S dam 32V NR 64612809			
1974	Tc			Rolf Hjelmstad, Tretten/ Trondheim	1
1975	Tc		VM	Dag Dolmen, Trondheim; Jan Seland, Trondheim	1,2
08.09.1977	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	2
04.09.2001	ikke			Jon Kristian Skei, Skatval	3
06.07.2007	Tc	23 L, 4 M, 1 Ad		Eva Tilseth, Trondheim	4
TRONDHEIM 14		Lokmyra, Smistad; N dam 32V NR 64532843			
1975	Tc		VM	Jan Seland, Trondheim	1
1975	Tc			Dag Dolmen, Trondheim;	1
				Jan Seland, Trondheim	
04.09.2001	ikke			Jon Kristian Skei, Skatval	3
06.07.2007	Tc	22 L, 2 M		Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

15 Digresaunet, SØ f Engelsåstrøa
32V NR 77132710

09.07.1963	Tc	2 F		Åge Jermstad, Trondheim	1
23.06.1965	Tc		VM	Dag Dolmen, Trondheim	1,2
28.06.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
08.08.1989	Tc	6 L		Dag Dolmen, Trondheim	3
17.08.1997	Tc			Skjalg Woldstad, Trondheim	2
29.08.2001	Tc	11 (?) L + 2 L		Jon Kristian Skei, Skatval	3
2007	Tc	Mange larver		Dag Dolmen, Trondheim	
28.05.2008	ikke			D.Dolmen; Irvin Kilde, Trondheim	4
30.05.2008	Tc	1 F		Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

16 Espåsen; dam NØ f
32V NR 77712560

1960 (ca.)	Tc?	1 Triturus sp.		Dag Dolmen, Trondheim	1
28.06.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
08.08.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
29.08.2001	Tc	2 L		Jon Kristian Skei, Skatval	3
30.07.2008	Tc	1 (juv?), > 18 L		Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

17 Lomtjørna, Ø f Bjørnholberga
32V NR 840242

07.08.1968	Tc		VM	Nils A. Sørensen, Trondheim	1,2
06.06.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
05.08.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
31.08.2001	ikke			Jon Kristian Skei, Skatval	3
04.08.2007	ikke			Eva Tilseth, Trondheim	4
11.08.2007	ikke			Eva Tilseth, Trondheim	4
28.05.2008	ikke			D.Dolmen; Irvin Kilde, Trondheim	4

TRONDHEIM

18 Brattsttitjørna, Ø f Bjørnholberga
32V NR 83682402

07.08.1968	Tc		VM	Dag Dolmen, Trondheim	1,2
06.06.1989	ikke			Dag Dolmen, Trondheim	3
05.08.1989	Tc	2 L + 2-3 L		Dag Dolmen, Trondheim	3
16.05.1992	Tc			Dag Dolmen, Trondheim	2
31.08.2001	ikke			Jon Kristian Skei, Skatval	3
24.06.2007	ikke			Eva Tilseth, Trondheim	
04.08.2007	ikke			Eva Tilseth, Trondheim	4
11.08.2007	ikke			Eva Tilseth, Trondheim	4
28.05.2008	Tc	3 M, 3 F		D.Dolmen; Irvin Kilde, Trondheim	4

TRONDHEIM

19 Store Hokmyra, Øvre Jervan
32V NR 825234

1968	Tc			Nils A. Sørensen, Trondheim	1
------	----	--	--	-----------------------------	---

TRONDHEIM				
20	Tuvmyra, Øvre Jervan			
	32V NR 829230			
1968	Tc	VM	Nils A. Sørensen, Trondheim	1
TRONDHEIM				
21	Tuvmyra; oppdemt dam			
	32V NR 82752280			
06.06.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
08.08.1989	Tc	1 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
31.08.2001	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval	3
11.08.2007	Tc	1 Ad	Eva Tilseth, Trondheim	4
16.08.2007	Tc	1 Ad	Eva Tilseth, Trondheim	4
03.05.2009	Tc	5 M, 2 F (minst)	Eva Tilseth, Trondheim	
TRONDHEIM				
22	Hestsjøberget, SØ f Haukåsvollen			
	32V NR 82052244			
1968	Tc		Dag Dolmen, Trondheim	1
28.06.1989	Tc	1 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
09.08.1989	Tc	1 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
31.08.2001	Tc	5 L	Jon Kristian Skei, Skatval	3
17.08.2008	ikke		Eva Tilseth, Trondheim	4
25.08.2008	ikke		Eva Tilseth, Trondheim	
03.05.2009	Tc	1 M	Eva Tilseth, Trondheim	
TRONDHEIM				
23a	Kroktjørna, Hammer; dam S f			
	32V NR 805239			
1968	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	1
08.06.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
28.06.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
06.08.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
04.09.2001	Tc	2 L	Jon Kristian Skei, Skatval	3
16.08.2008	Tc	> 32 L	Eva Tilseth, Trondheim	4
23b	Kroktjørna, Hammer; pytt ved dam S f			
	32V NR 805239			
08.06.1989	Tc	1 M	Dag Dolmen, Trondheim	3
28.06.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
06.08.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	3
04.09.2001	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval	3
06.08.2008	ikke		Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

24 Hammermyran, SØ f Spillerbakken (1)

32V NR 79882365

1968	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim; Kaare H. Aagaard, Trondheim	1
28.06.1989	Tc	5 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
09.08.1989	Tc	5+ L	Dag Dolmen, Trondheim	3
04.09.2001	Tc	1 L	Jon Kristian Skei, Skatval	3
15.08.2008	Tc	2 L	Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

25 Spillerbakken; dam (2) SØ f

32V NR 794238

1968	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim; Kaare H. Aagaard, Trondheim	1
28.06.1989	Tc	5 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
09.08.1989	Tc	1 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
04.09.2001	Tc	1-2 L	Jon Kristian Skei, Skatval	3
15.08.2008	Tc	6 L	Eva Tilseth, Trondheim	4

TRONDHEIM

26 Lokmyra, SØ f Spillerbakken (3)

32V NR 796241

1968	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim; Kaare H. Aagaard, Trondheim	1
28.06.1989	Tc	3 L + 4 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
09.08.1989	Tc	9 L	Dag Dolmen, Trondheim	3
04.09.2001	Tc	2 L	Jon Kristian Skei, Skatval	3
15.08.2008	Tc	1 ad (juv?), 9 L	Eva Tilseth, Trondheim	4

MALVIK

27 Vasselmoen; grøfter SØ f

32V NR 814290

1970	Tc	VM	Bjørn R. Moe, Trondheim	1
1970	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	1
06.06.1989	ikke		Dag Dolmen, Trondheim	
13.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval	

MALVIK

28 Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet

32V NR 822282

1968	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	1
17.08.1977	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	2
14.06.1989	ikke		Lars Rønning, Stjørdal	
15.08.1989	ikke		Lars Rønning, Stjørdal	

MALVIK

29	Fuggelleikmyra (Lomtjørna), Tulluan 32V NR 82892847		
1968	Tc	Dag Dolmen, Trondheim	1
14.06.1989	Tc	3 ind	Lars Rønning, Stjørdal
10.08.1993	Tc	4 L	Jon Kristian Skei, Skatval
MALVIK			
30	Saligtjørmyrin, Herukjølen 32V NR 82652872		
14.06.1989	Tc	4 L (Trit. sp.)	Lars Rønning, Stjørdal
15.08.1989	Tc	3+ L	Lars Rønning, Stjørdal
10.08.1993	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
MALVIK			
31	Stavangermyra, Ø Jervan; dam ved torvuttak N f 32V NR 84862615		
05.06.1966	Tc	Dag Dolmen, Trondheim	1,2
30.07.1968	Tc	Dag Dolmen, Trondheim	2
10.06.1989	Tc	2 Ad	Lars Rønning, Stjørdal
26.04.1990	ikke		Lars Rønning, Stjørdal
08.05.1990	Tc	3M 4F	Jon Kristian Skei, Skatval
10.05.1990	Tc	2F	Jon Kristian Skei, Skatval
10.06.1991	Tc	2M	Jon Kristian Skei, Skatval
11.06.1991	Tc	2F	Jon Kristian Skei, Skatval
13.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
15.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
19.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
21.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
22.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
25.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
26.05.1992	Tc	2F	Jon Kristian Skei, Skatval
27.05.1992	Tc	1M	Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
30.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
01.07.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1993	Tc	1 Ad	Jon Kristian Skei, Skatval
16.06.2007	Tc	1 Ad (F?)	Eva Tilseth, Trondheim
24.06.2007	Tc	1 F	Eva Tilseth, Trondheim
13.05.2008	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

32 Vulusjøen; vestlig dam VNV f

32V NR 84312824

30.06.1989	Tc	12 L	Jon Kristian Skei, Skatval
11.08.1989	Tc	1 L	Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1992	Tc	1 Ad	Jon Kristian Skei, Skatval
21.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
21.05.1992	Tc	1M	Jon Kristian Skei, Skatval
22.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
22.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
25.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
26.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
27.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
30.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
07.08.1993	Tc	17L, 1M	Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

33 Torvmyra, NØ f Oppsjøen (sørlig dam)

32V NR 850299

1973	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	1
29.06.1989	Tc	1 L	Jon Kristian Skei, Skatval	
11.08.1989	Tc	17 L	Jon Kristian Skei, Skatval	

MALVIK

34 Damvatnet, Hønstad; dam Ø f

32V NR 84763044

1973	Tc	VM	Dag Dolmen, Trondheim	1
29.06.1989	Tc	5-6 L (Trit. sp.)	Jon Kristian Skei, Skatval	
11.08.1989	Tc	2 L	Jon Kristian Skei, Skatval	

MALVIK

35 Storåsen V f Stavsjøen; dam SØ f

32V NR 86373188

1975	Tc		Dag Dolmen, Trondheim	1
1977	Tc		Dag Dolmen, Trondheim	1
07.06.1989	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval	
17.08.1989	Tc	4 L	Jon Kristian Skei, Skatval	
29.05.1992	Tc	1M, 1 Ad	Jon Kristian Skei, Skatval	
30.05.1992	Tc	8M 11F	Jon Kristian Skei, Skatval	
31.05.1992	Tc	4M 6F	Jon Kristian Skei, Skatval	
06.05.1993	Tc	3M 1F	Jon Kristian Skei, Skatval	
29.05.1993	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval	
20.05.1994	Tc	1M, mye egg	Jon Kristian Skei, Skatval	
11.06.1997	Tc	1M 1F, egg	Jon Kristian Skei, Skatval	

MALVIK

36 Stormyran S f Storåsen, Stavsjøen; dam Ø f sti

32V NR 86093142

09.06.1989	Tc	1 L (Trit. Sp.)	Jon Kristian Skei, Skatval
17.08.1989	Tc	3 L	Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1992	Tc	1 Ad	Jon Kristian Skei, Skatval
30.05.1992	Tc	1F	Jon Kristian Skei, Skatval
31.05.1992	Tc	1M 1F	Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1993	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1994	Tc	1M	Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

37 Vollsvatnet; dam V f

32V NR 861311

07.06.1989	Tc	Ad	Jon Kristian Skei, Skatval
09.06.1989	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
17.08.1989	Tc	1 L	Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1992	Tc	1M	Jon Kristian Skei, Skatval
30.05.1992	Tc	1M 1F	Jon Kristian Skei, Skatval
31.05.1992	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
29.05.1993	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1994	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

38 Persholet/Raudmyrtjørna, NNØ f Vollsvatnet

32V NR 86423150

09.06.1989	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval
17.08.1989	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval
30.05.1992	Tc	1M
31.05.1992	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1994	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

39 Merkespynten, Stavsjøfjellet; N f

32V NR 875313

1975	Tc	Dag Dolmen, Trondheim	1
1977	Tc	Dag Dolmen, Trondheim	1

39a Lomtjørna, Merkespynten

32V NR 87533105

15.06.1989	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval
24.08.1989	Tc	3 L

39b Lomtjørna, Merkespynten; NV dam Ø f

32V NR 87573110

15.06.1989	Tc	1 L	Jon Kristian Skei, Skatval
24.08.1989	ikke		Jon Kristian Skei, Skatval

39c Lomtjørna, Merkespynten; S dam Ø f

32V NR 87573109

15.06.1989	ikke	Jon Kristian Skei, Skatval
24.08.1989	Tc	1 L

39d Lomtjørna, Merkespynten; Ø dam Ø f

32V NR 87583110

24.08.1989	Tc	2 L	Jon Kristian Skei, Skatval
------------	----	-----	----------------------------

MALVIK

40 Hestmarkdammen, Hommelvik
32V NR 917328

1975 Tc Åse Erlandsen, Trondheim +
SES 1
11.09.1989 ikke Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

41 Raudmyrtjørna, Tjønnåsen, Mostadmarka
32V NR 913241

1973 Tc Arne Haug, Hommelvik 1,2
1973 Tc Dag Dolmen, Trondheim 1,2
1989 Tc Lars Rønning, Stjørdal
2004 Tc Larver Dag Dolmen, Trondheim

MALVIK

42 Sneisen; haug V f Samvirkelaget
32V NR 903239

1974 Tc Asbjørn Røsæg, Skatval 1

MALVIK

43 Halvardstjørna (Nevermotjørna), N f Foldsjøen
32V NR 894268

1973 Tc VM Dag Dolmen, Trondheim 1
08.09.1989 ikke Jon Kristian Skei, Skatval
24.07.1991 ikke Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1993 ikke Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

44 Kløftmyra Ø f Vollakjølen, østlig dam
32V NR 90842097

22.06.1989 Tc 7 L (Trit. sp:?) Jon Kristian Skei, Skatval
21.08.1989 Tc 3 L Jon Kristian Skei, Skatval
04.06.1990 Tc 2M 1F Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

45a Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (lille)
32V NR 90852116

21.08.1989 Tc 1 F Jon Kristian Skei, Skatval
20.05.1993 ikke Jon Kristian Skei, Skatval

45b Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (hoved)
32V NR 90832116

20.05.1993 Tc 1F Jon Kristian Skei, Skatval

MALVIK

46 Stormyra N f Kvitberget; dam i
NV

32V NR 91432162
22.06.1989 Tc 2 L (Trit. sp.?) Jon Kristian Skei, Skatval
21.08.1989 Tc 4 L Jon Kristian Skei, Skatval

UTM med rosa markering: svart rutenett

Lokalisatsjonsnummer i parentes: Usikre opplysninger

Art: Tc = storsalamander påvist

Trit. sp = ubestemt salamander

Samling:

VM: Vitenskapsmuseet, Trondheim

ZMO: Zoologisk Museum, Oslo

Referanser:

1 Dolmen, 1983.

2 Dolmen & Strand, 1997

3 Skei, 2002

4 Tilseth, 2008

5 Wollebæk, 1932

6 Aagaard & Dolmen, 2006

7 Dolmen, 1994

Vedlegg 4. Vannkjemiske analyser av lokaliteter med storsalamander i Sør-Trøndelag.

Dato	Farge	Pt	KMnO4	pH	Total hardhet	CaO	Cl	K25	Alkal.	Obs.	Ref.
BJUGN 3	Blanktjørndalen Ø f Høgsetvatn, hoveddam + 3 små dammer										
23.06.1974			95,7	6,8	0,6	3,5	6,5	42		DD	1
3a	(1)										
14.08.1976		80	68,9	6,4	0,85	3	6,5	46		DD	1
3b	(2)										
14.08.1976		50	45,2	6	0,55	3	9,5	52		DD	1
3c	(3)										
14.08.1976		70	72,7	5,6	0,45	2	8,5	46		DD	1
BJUGN 5	Rundhaugen; NØ f										
23.06.1974		70	41,7	6,5	0,4	2	8	36		DD	1
SKAUN 7	Svarttjørna V f Hove, Ånøya										
19.07.1974		80	54	6,8	2,1	15	5	80		DD	1
KLÆBU 11	Postmyra, Svebakksæsen										
17.06.1989	Brunlig gul	70	56,9	6,7	0,8	6	3,8	39	0,21	DD	
KLÆBU 12	Klossåsen; dam S f										
23.06.1989	Brunlig gul	45	32,1	7	1,2	9	3,8	55	0,33	DD	
TRONDHEIM 13	Lokmyra, Smistad; S dam										
26.09.1975		30	63,2	6,3	2,3	18,5	5	75		DD	1
06.07.2007	Brun									ET	4
TRONDHEIM 14	Lokmyra, Smistad; N dam										
26.09.1975	grønnlig		78,4	6,9	0,5	3	3,5	26		DD	1
06.07.2007	Brunlig gul									ET	4
TRONDHEIM 15	Digresaunet, SØ f Engelsåstrøa										
15.07.1974		100	52,8	6,8	1,65	12,5	5,5	66		DD	1
28.06.1989	Gullig brun	70	50,6	7	1,5	11,5	4,5	60	0,45	DD	3
TRONDHEIM 16	Espåsen; dam NØ f										
15.07.1974	grønnlig		40,4	6,9	0,9	6,5	4	41		DD	1
28.06.1989	gullig brun	40	31,8	6,8	1	7,5	4	50	0,3	DD	3

Dato	Farge	Pt	KMnO4	pH	Total hardhet	CaO	Cl	K25	Alkal.	Obs.	Ref.
TRONDHEIM											
17 Lomtjørna, Ø f Bjørnholberga											
18.06.1974	grønnlig		49	7	1,75	8	5,5	63		DD	1
06.06.1989	brunlig gul	80	65,1	6,4	0,55	4	3,3	29	0,17	DD	3
04.08.2007	lys brun									ET	4
TRONDHEIM											
18 Brattstitjørna, Ø f Bjørnholberga											
18.06.1974		100	78,4	6,7	0,65	3,5	4,5	41		DD	1
06.06.1989	brun	100	78,1	5,9	0,5	3,5	3	21	0,11	DD	3
04.08.2007	brunlig gul									ET	4
11.08.2007	brunlig gul									ET	4
TRONDHEIM											
21 Tuvmyra; oppdemt dam											
06.06.1989	brun	200	96,4	6,7	1,3	9	2,5	41	0,31	DD	3
	grønnlig										
11.08.2007	brun									ET	4
	grønnlig										
16.08.2007	brun									ET	4
TRONDHEIM											
22 Hestsjøberget, SØ f Haukåsvollen											
18.06.1974		85	57,5	6,9	0,95	7,5	2,5	39		DD	1
28.06.1989	gullig brun	95	56,2	6,2	0,55	3,5	0,8	24	0,13	DD	3
TRONDHEIM											
23a Kroktjørna, Hammer; dam S f											
15.07.1974		100	35,1	6,8	0,25	1,5	3	21		DD	1
28.06.1989	gullig brun	45	29,2	6,5	0,35	2,5	3,3	25	0,06	DD	3
23b Kroktjørna, Hammer; pytt ved dam S f											
28.06.1989	brun	125-	75,2	5,7	0,45	3,5	4,3	34	0,1	DD	3
TRONDHEIM											
24 Hammermyran, SØ f Spillerbakken (1)											
15.07.1974		110	59,4	6,8	0,4	2,5	3,5	30		DD	1
28.06.1989	gullig brun	85	62,9	6,8	0,5	3,5	3,8	30	0,1	DD	3
TRONDHEIM											
25 Spillerbakken; dam (2) SØ f											
15.07.1974		35	52,1	7,4	1,25	8	7	59		DD	1
28.06.1989	brunlig gul	40+	36,3	7,5	1,15	8,5	4	60	0,33	DD	3
TRONDHEIM											
26 Lokmyra, SØ f Spillerbakken (3)											
15.07.1974	grønnlig		49,9	6,8	0,65	4,5	5,5	39		DD	1
28.06.1989	brunlig gul	55	39,3	6,7	0,75	4,5	6,3	47	0,18	DD	3

Dato	Farge	Pt	KMnO4	pH	Total hardhet	CaO	Cl	K25	Alkal.	Obs.	Ref.
MALVIK 27	Vasselmoen; vestlige grøfter SØ f										
08.06.1974	grønnlig	78,7	6,7		1,4	9,5	3,5	59		DD	1
	Vasselmoen; østlige grøfter SØ f										
08.06.1974		30	22,8	6,6		2,8	19,5	6	108		DD 1
	Vasselmoen; grøfter SØ f										
06.06.1989	gul	20	18,2	6,4	1,25	8	6,5	50	0,37	DD	
MALVIK 28	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (østlig)										
18.06.1974		200	84,1	6,4	0,5	3	4	34		DD	1
	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet (vestlig)										
18.06.1974		85	66,7	6,4	0,75	5	5,5	52		DD	1
	Lårtjernholoa, Ø f Herjuvatnet										
14.06.1989	brunlig gul	60	53,1	5,6	0,25	1,7	3,5	17	0,02	LR	
MALVIK 29	Fuggelleikmyra (Lomtjørna), Tulluan										
18.06.1974		90	68,3	6,6	0,6	3,5	4	41		DD	1
14.06.1989	gullig brun	100	71,1	5,9	0,4	2,7	4,5	25	0,11	LR	
MALVIK 30	Saligtjørmyrin, Herjukjølen										
14.06.1989	brun	80	48,6	6,5		1	8	4,3	46	0,37	LR
MALVIK 31	Stavangermyra, Ø Jervan; dam ved torvuttak N f				7						
18.06.1974		100	73,9	7,3	0,75	3	3,5	41		DD	1
10.06.1989	gullig brun	70	42,9	6,6-	0,5	3,5	2	21	0,15	LR	
08.05.1990				6				17		JS	
10.05.1990		75		6,9				34		JS	
13.05.1992				6,8				42		JS	
MALVIK 32	Vulusjøen; vestlig dam VNV f										
30.06.1989	gullig brun	50	36,7	6,5	0,78	5	5,5	39	0,21	JS	
11.08.1989	brun									JS	
MALVIK 33	Torvmyra, NØ f Oppsjøen (sørlig dam)										
18.06.1974	grønnlig	55,3	5,5		0,3	2	4	35		DD	1
29.06.1989	gullig brun	50	39,7	5,7	0,4	2,3	5,3	26	0,07	JS	
11.08.1989		60+		5,8				26	0,08-	JS	
MALVIK 34	Damvatnet, Hønstad; dam Ø f										
18.06.1974		100	64,8	6,6	1,65	11,5	16,5	97		DD	1
29.06.1989	brun	80-	51,7	6,6+	1,65	10,8	7,3	68	0,5	JS	

Dato	Farge	Pt	KMnO4	pH	Total hardhet	CaO	Cl	K25	Alkal.	Obs.	Ref.
MALVIK											
35											
22.09.1977		85	78,1	6,7		1,75	14,5	5	68	DD	1
07.06.1989	brunlig gul	60+	48	6,8+		1,43	8,5	5	54	0,43	JS
MALVIK											
36											
09.06.1989	brunlig gul	45	43	6,7	1,33	8,8	6,8	53	0,4	JS	
MALVIK											
37											
09.06.1989	brun	45	40,9	7,1		1,3	8,5	6,3	53	0,41	JS
MALVIK											
38											
09.06.1989	brun	75	57,1	5,1	0,28	1,5	4,3	24	0,04	JS	
17.08.1989		95		5,1				24	0,05	JS	
31.05.1992				5,7				39			JS
MALVIK											
39											
22.09.1977	grønnlig	34,1	6,6		1,4	10,5	6,5	64		DD	1
39a											
15.06.1989	gullig brun	75	62,4	6,7	1,08	6,8	6,3	50	0,3	JS	
39b											
24.08.1989		100	80,2	6,6-	0,98	6	4,3	41	0,24	JS	
39c											
15.06.1989	brunlig gul	75	58,6	6,5	0,85	5,5	5,8	42	0,24	JS	
24.08.1989		85	76,7	6,6+	1,08	6,8	4,8	45	0,3	JS	
39d											
24.08.1989		75	62,3	6,7	1,13	7	5	46	0,32	JS	
MALVIK											
40											
11.09.1989	brunlig gul	75	57,2	6,9		1,5	9,8	7	61	0,43	JS
MALVIK											
41											
20.09.1975		80	80,6	6,4	2,3	11	4,5	71		DD	1
MALVIK											
43											
02.10.1977		200	216,5	4,8	0,5	3,5	3,5	32		DD	1
08.09.1989	mørk brun	250	136,4	4,9	0,35	2,5	2,5	26	0,04	JS	
24.07.1991		150		5,5				32			JS
MALVIK											
44											
22.06.1989	brun	80-	55,9	6,5		0,7	4,8	2,8	28	0,21	JS

Dato	Farge	Pt	KMnO4	pH	Total hardhet	CaO	Cl	K25	Alkal.	Obs.	Ref.
MALVIK											
45a	Kløftmyra Ø f Vollakjølen, nordlig dam (lille)										
21.08.1989		70	47,7	6,6	0,78	5,5	1	32	0,26	JS	
MALVIK											
46	Stormyra N f Kvitberget; dam i NV										
22.06.1989	brun	80	58,9	6,5	0,88	5,8	3,5	36	0,23	JS	

Observatører:

DD: Dag Dolmen

ET: Eva Tilseth

LR: Lars Rønning

JS: Jon Kristian Skei

Referanser:

1 Dolmen, 1983.

3 Skei, 2002

4 Tilseth, 2008

Kommentarer til de vannkjemiske variable:

Farge: Subjektivt vurdert mot en hvit håvpose på ca. halvt siktedypt (Strøm-skala), skyldes i hovedsak humus-forbindelser.

Pt (mg/l): Intensiteten i vannets brunfarge sammenlignet med en platina-standard i ulik fortynnning. Måler indirekte humus-innhold.

KMnO₄ (mg/l): Mål for mengde organisk materiale i vannet, bestemt ved kjemisk oksydasjon.

pH: Vannets surhetsgrad

Total hardhet (°dH): Et mål for vannets innhold av kalsium og andre basiske stoffer. Dolmen (1983) benytter mg/l som måleenhet for vannets totale hardhet. Disse verdiene er her omregnet til tyske hardhetsgrader °dH, der $1 \text{ } ^\circ\text{dH} = 10 \text{ mg/l Ca}^{2+}$ (Skei et al. 1991).

CaO (mg/l): Vannets innhold av kalsium (og magnesium), målt som CaO. Konsentrasjonen av kalsium-ioner, vil være noe lavere.

Cl (mg/l): Vannets konsentrasjon av anionet klorid, som regel høyest nær saltvann og under marin grense.

κ_{25} -elektrisk konduktivitet ($\mu\text{S/cm}$): Mål for vannets evne til å lede elektrisk strøm. Jo høyere ione-innhold, desto større ledningsevne og høyere κ_{25} . Dolmen (1983) oppgir elektrisk konduktivitet som κ_{18} . Det er nå mest alminnelig å bruke 25°C som standard ved ledningsevnemålinger (κ_{25}). Dolmens verdier er derfor omregnet til κ_{25} -verdier, som beskrevet i Skei et al. (1991).

Alkalinitet (mmol/l): mål for hvor mye sterk syre vannet må tilføres før pH faller til 4,5. Gir et mål for vannets bufferkapasitet mot forsuring.

De ulike analyser er mer utfyllende forklart i Skei et al. (1991).

Miljøvernnavd. i Sør-Trøndelag - Rapporter utgitt

1984	Rapport 1/84 Beiteskader forårsaket av kortnebbgås, Byneset	UTGÅTT	1986	Rapport 10/86 Sjøfuglres. i S-T	UTGÅTT
1984	Rapport VAR/ 1/84 Vassdragsovervåkning 82/83		1986	Rapport 11/86 Rien - Hyllingen	
1984	Rapport VAR 2/84 Forurensning av vassdrag fra siloer		1986	Rapport 12/86 Skjøtselsplan for friluftsomr. Røstøya, Marøya og Magerøya i Hemne kommune og Jamtøya i Snillfjord kommune	UTGÅTT
1984	Rapport 2/84 Fiskeproduksjon og forurensning i Nedre Gaula		1987	Rapport 1/87 Atlasprosjektet i Sør-Trøndelag.	
1984	Rapport 3/84 Undersøkelser av resipienter i Orkdal kommune	UTGÅTT	1987	Rapport 2/87 Aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon i Sør-Trøndelag fylke. Forprosjekt.	UTGÅTT
1984	Rapport 6/84 Skjøtselsplan for Gaulosen		1987	Rapport 3/87 Åpning av jakt på kanadagås i Trøndelag 1986.	UTGÅTT
1985	Rapport 1/85 Femundsmarka	UTGÅTT	1987	Rapport 4/87 Vannbruksplanlegging i Gaula. Referat fra Gaulaseminar 2.4.87.	UTGÅTT
1985	Rapport 2/85 Sylane		1987	Rapport 5/87 Landbrukskontrollen 1987.	FÅ EKS.
1985	Rapport 3/85 Naturvernområder i Sør-Trøndelag	FÅ EKS.	1987	Rapport 6/87 Fosser i Sør-Trøndelag. Status og prosjektplan medio september 1987.	UTGÅTT
1985	Rapport 4/85 Roldalen		1987	Rapport 7/87 Årsrapport 1986 og arbeidsprogram 1987.	UTGÅTT
1985	Rapport 6/85 Verneplan for barskog i S-T - Hvorfor?		1987	Rapport 8/87 Utkast til skjøtselsplaner for 8 vernede våtmarksområder i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT
1985	Rapport 7/85 Skjøtselsplan - Sølendet		1987	Rapport 9/87 Gaula. Tiltaksorientert overvåking - Forurensningstilførsler.	UTGÅTT
1985	Rapport 8/85 Årsrapport NF	FÅ EKS.	1987	Rapport 10/87 Registrering av fosser og stryk. Forprosjekt.	
1985	Rapport 9/85 Elgens vinterbeiter	UTGÅTT	1988	Rapport 1/88 Sikkerhet og beredskap i vannforsyningen. Sammendrag av foredrag ved seminar 21.-22. september 1987.	UTGÅTT
1986	Rapport 1/86 Fiskeprod. i Øvre Gaula	FÅ EKS.	1988	Rapport 2/88 Beredskapsplan for vannforsyning. Veileder utarbeidet av en styringsgruppe for prosjektet ledet av vassdragsforvalter Jan Habberstad.	
1986	Rapport 2/86 Vigda i Skaun	UTGÅTT	1988	Rapport 3/88 Sortering av aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon.	FÅ EKS.
1986	Rapport 4/86 Prøvefiske i Rien i -85		1988	Rapport 4/88 Årsrapport 1987 og arbeidsprogram 1988.	UTGÅTT
1986	Rapport 5/86 Årsrapport -85 MVA i S-T		1988	Rapport 5/88 Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Grytelva.	FÅ EKS.
1986	Rapport 6/86 Orientering om forurensningsloven		1988	Rapport 6/88 Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Grytdalselva	UTGÅTT
1986	Rapport 7/86 Landbrukskontrollen 1985 og 1986		1988	Rapport 7/88 Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Oldenvassdraget.	
1986	Rapport 8/86 Tilstand i kommunale renseanlegg		1988	Rapport 8/88 Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Norddalselva.	
1986	Rapport 9/86 Kommunale renseanlegg i S-T	FÅ EKS.			

1988	Rapport 9/88 Gaula, Byneset, Øysand - Brekka. Tiltaksorientert overvåking - forerensningstilførsler. Utvidelse av rapport 9/1987.	UTGÅTT	1991	Rapport 1/91 Dovre/rondane jervregion. Årsrapport fra eit forvaltningssamarbeid mellom fylkesmennene i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland.	UTGÅTT
1988	Rapport 10/88 Forurensende og skjemmende avfallstømming i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT	1991	Rapport 2/91 Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Sør-Trøndelag 1990	UTGÅTT
1988	Rapport 11/88 Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1987.		1991	Rapport 3/91 Årsrapport fra landbrukskontrollen 1990.	UTGÅTT
1988	Rapport 12/88 Aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon i Sør-Trøndelag.	FÅ EKS.	1991	Rapport 4/91 Strategisk plan 1991 - 1995 Virksomhetsplan 1991	
1989	Rapport 1/89 Landbrukskontrollen 1988		1991	Rapport 5/91 Overvåkning av 6 innsjøer/vassdrag i Sør-Trøndelag	
1989	Rapport 2/89 Naturvernområder i Sør-Trøndelag fylke. Statusrapport pr. 1.1.1989.	UTGÅTT	1991	Rapport 6/91 Spesialavfall i Sør-Trøndelag	
1989	Rapport 3/89 Modell for utmarksutnytting - Meraker Brug		1991	Rapport 7/91 Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak.	
1989	Rapport 4/89 Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1988.		1992	Rapport 1/92 Natur- og friluftsverdier i Hofstadelvas nedbørfelt.	UTGÅTT
1989	Rapport 5/89 Status for den lokale viltforvaltning i Sør-Trøndelag	UTGÅTT	1992	Rapport 2/92 Overvåkning av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i Sør-Trøndelag.	
1989	Rapport 6/89 Bruk av ståltag i Sør-Trøndelag 1989		1992	Rapport 3/92 Utviklingen i elgstammen i Sør-Trøndelag	
1989	Rapport 7/89 Landbrukskontrollen 1989	UTGÅTT	1992	Rapport 4/92 Tilstand og status for vann og vassdrag i Sør-Trøndelag (Rådgivende Biologer)	
1990	Rapport 1/90 Årsrapport VAR-seksjonen 1989	UTGÅTT	1992	Rapport 5/92 Utkast til verneplan for sjøfugl i Sør-Trøndelag fylke	
1990	Rapport 2/90 Mindre lakse- og sjøørretvassdrag i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT	1992	Rapport 6/92 Vurdering av drikkevannskildene i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 3/90 Miljøhensyn i jordbruksområdene	UTGÅTT	1993	Rapport 1/93 Avfallsplan for Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 4/90 Hyttenes vannforsyning	FÅ EKS.	1993	Rapport 2/93 Handlingsplan for oppgradering av avfalls-plasser i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 5/90 Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1989	UTGÅTT	1993	Rapport 3/93 Villrein og inngrep i Knutshø villreinområde	
1990	Rapport 6/90 En ornitologisk konsekvensanalyse av Rusasetvatnet i Ørland kommune, Sør-Trøndelag, etter nedtappingen		1993	Rapport 4/93 Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene	
1990	Rapport 7/90 Jerveforvaltningen i Dovre/Rondane-regionen		1994	Rapport 1/1994 Steinsdalselva. Natur-, kultur og friluftslivsverdier	
1990	Rapport 8/90 De frivillige organisasjoner - Et potensiale i den lokale viltforvaltning?		1994	Rapport 2/94 Forerensingsundersøkelser i 12 vassdrag i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 9/90 Arealavrenning fra jordbruksareal	FÅ EKS.	1994	Rapport 3/94 Hvem, hva, hvor i vassdragsforvaltningen	
1990	Rapport 10/90 Elgmerkningsprosjektet i Selbu og Tydal	FÅ EKS.	1994	Rapport 4/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Skogreservatene	
1990	Rapport 11/90 En analyse av det elvenære landskapet langs Orkla		1994	Rapport 5/94 Fylkesplan for utslip til gode sjøresipenter	
			1994	Rapport 6/94 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - S-T fylke	

1994	Rapport 7/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarkereservatene og fuglefredningsområdene	UTGÅTT	1997	Rapport 1/97 Slamplan for Sør-Trøndelag
1994	Rapport 8/94 Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap III Sølendet, Røros kommune	UTGÅTT	1997	Rapport 2/97 Forvaltning og utnyttelse av tangforekomstene i Grandefjæra naturreservat, Ørland kommune
1994	Rapport 9/94 Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap II	UTGÅTT	1997	Rapport 3/97 Statusrapport for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-Prestoyan naturreservat og i det foreslalte verneområdet i Roltdalen.
1994	Rapport 10/94 Vern av biologisk mangfold Tema:Nasjonalparker, landskapsvernområder, plantefredningsområder og naturminner i S-T	UTGÅTT	1997	Rapport 4/97 Forvaltningsplan for Hosesand landskapsvern- og plantefredningsområde, Leinslia naturreservat og Rønningen naturreservat
1994	Rapport 11/94 Referat fra seminar om miljøkriminalitet og miljøsamarbeid		1997	Rapport 5/97 Beredskap mot akutt forurensning - implementering av MOB-modellen og utarbeidelse av digitale miljøprioriteringskart
1994	Rapport 12/94 Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap I		1998	Rapport 1/98 Vannkvalitet i 5 mindre elver og 5 innsjøer i Sør-Trøndelag
1995	Rapport 1/95 Beitemarkssopp i seterlandskapet i Budalen, Midtre Gauldal, i 1994	UTGÅTT	1998	Rapport 2/98 Vern av biologisk mangfold. Tema: Våtmarksverne- områdene II. Verneområdene i Froan - Oversikt over naturfaglig kunnskap.
1995	Rapport 2/95 Seterlandskapet i Budalen og Endalen, Midtre Gauldal, Midt-Norge. Kulturhistoriske og økologiske forhold i fjellets kulturlandsskap	UTGÅTT	1998	Rapport 3/98 Reanalyse av vegetasjon i Gaulosen naturreservat, Melhus kommune, 1998
1995	Rapport 3/95 Elveoslandskap i Sør-Trøndelag fylke. En stausrapport	UTGÅTT	1999	Rapport 1/99 Forvaltningsplaner for Apoteket naturreservat, Flå- Slipran naturreservat, Granøyens plantefredningsområde og Sjømyråsen naturreservat
1995	Rapport 4/95 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarksreservatene I Verneområdene i Gaulosen - oversikt over naturfaglig kunnskap	UTGÅTT	1999	Rapport 2/99 Forvaltningsplan for Garbergmyra naturreservat, Meldal kommune
1995	Rapport 5/95 Miljøvern i kommunene - delrapport Status og utfordringer		1999	Rapport 3/99 Overvåkingsplan for ferskvannsforekomster i Sør-Trøndelag
1995	Rapport 6/95 Resultatkontroll i 16 sidevassdrag til Orkla og Gaula		1999	Rapport 4/99 Reindriftens brukerrapport om Roltdalen
1995	Rapport 7/95 Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslalte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag	UTGÅTT	2000	Rapport 1/2000 Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag Del I Innlandsfisk
1995	Rapport 8/95 FÅ EKS. Handlingsplan for friluftsliv i Sør-Trøndelag		2000	Rapport 2/2000 Fuglelivet i seks våtmarksreservat i Sør-Trøndelag 1999 Gåstjørnan, Holtvatna og Hukkelvatna i Midtre Gauldal Nordre Snøfjelltjørn i Oppdal Slettestjønna i Rennebu Litjbumyran i Meldal
1996	Rapport 1/96 Miljøtilstanden i Sør-Trøndelag		2001	Rapport 1/2001 Laksefisket i og rundt Trondheimsfjorden 1966 – 1997 Statistikk over sjø- og elvefisket illustrert ved figurer.
1996	Rapport 2/96 Forvaltningsplan for moskus på Dovre		2002	2003 Rapport 1-2003 Ornitologiske registreringer i Ridalen, Røros kommune, våren og sommeren 2003.
1996	Rapport 3/96 Statusrapport for dyrelivet i det foreslalte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag		2003	Rapport 2-2003 Naturfaglig statusrapport for Hyllingsdalen. Flora, fauna, geologi og vassdragsnatur i det foreslalte verneområdet i Hyllingsdalen.
1996	Rapport 4/96 Trua arter i Sør-Trøndelag			
1996	Rapport 5/96 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag. Sluttrapport for Sør-Trøndelag.			
1996	Rapport 6/96 Undersøkser av beitemarkssopp, flora og vegetasjon i seterlandskapet i Dindalen, Unndalen, Vinstradalen og Åmotsdalen i Oppdal, Sør-Trøndelag i 1996			

2003	Rapport 3-2003 Naturfaglig statusrapport for Sylan. Flora og vegetasjon, fauna, geologi og landskap i det foreslalte verneområdet i Sylan, Tydal kommune.	2006	Rapport 1-2006 Forvaltningsplan for moskusstammen på Dovrefjell
2003	Rapport 4-2003 Ornitologiske registreringer i det foreslalte verneområdet i Sylan, Tydal kommune. Rapport fra kartleggingen sommeren 2003.	2006	Rapport 2-2006 Forvaltningsplan for Gaulosen
2004	Rapport 1-2004 Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag. Del II. Anadrome laksefisk	2006	Rapport 3-2006 Forslag til Skardsfjella – Hyllingsdalen landskapsvern-område med Viglåa, Lithrien, Tjerrå og Dyptjønna naturreservater, Røros og Tydal kommuner
2003	Rapport 2-2004 Ferskvannsfisk – problemarter i Sør-Trøndelag	2006	Rapport 4-2006 Fuglelivet i Havmyran naturreservat, sommeren 2002
2004	Rapport 3 -2004 Evaluering av Været landskapsvern- og dyrelivsfredningsområde	2006	Rapport 5-2006 Forvaltningsplan for Nordelva naturreservat, Rissa og Bjugn kommuner
2004	Rapport 4 – 2004 Faunistiske undersøkelser i Været landskapsvern- og dyrelivsfredningsområde, Bjugn kommune	2007	Rapport 1-2007 Vern av Statskog SFs grunn II. Områder i Sør-Trøndelag fylke. Utkast til verneplan.
2005	Rapport 1-2005 Vern av Statskog SFs grunn. Områder i Sør-Trøndelag fylke.	2007	Rapport 2-2007 Ornitologiske undersøkelser i Grandefjæra, Hovsfjæra og Innstrandfjæra i 2001 – 2002.
2005	Rapport 2-2005 Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernombområde	2008	Rapport 1-2008 Re-inventering av edelløvskogsreservatene i Sør-Trøndelag i 2006
2005	Rapport 3-2005 Forslag - Sylan landskapsvernombområde med Sankkjølen naturreservat	2008	Rapport 2-2008 Flora og vegetasjon i Granøyen plantefredningsområde etter 20 års vern – tilstand, trusler og forslag til forvaltningsmessige tiltak
2005	Rapport 4-2005 Brukerrapport Skardsfjella – Hyllingsdalen, Røros og Tydal kommuner	2009	Rapport 1-2009 Verneområdene i Gaulosen. Forvaltningsplan 2009-2019. Trondheim og Melhus kommuner.
2005	Rapport 5-2005 Fuglelivet i tre verneområder i Sør-Trøndelag 2000. Bingsholmsråsa fuglefredningsområde i Åfjord, Grønningebukta naturreservat og Strømmen fuglefredningsområde i Rissa	2009	Rapport 2-2009 Forvaltningsplan for Høydalmoan naturreservat i Åfjord kommune
		2009	Rapport 3-2009 Kunnskapsstatus for storsalamander <i>Triturus cristatus</i> i Sør-Trøndelag 2008
		2009	Rapport 4-2009 Forvaltningsplan for Leira og Lauglolia naturreservater 2010-2020